

OBRTRNIKOV SVETOVALEC

priloga Obrtnika, marec 2016

Svetovalni center Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije je skozi leta razvoja postal moderen strokoven servis za mikro, mala in srednje velika podjetja. Podjetjem poleg osnovnega svetovanja po posameznih področjih zagotavlja tudi ekspertne rešitve - svetovalne produkte in tako hitro in strokovno odgovarja na želje in potrebe podjetij.

Svetovalni center zagotavlja svetovanje s področij:

- ▶ registracije podjetij in splošnega podjetniškega svetovanja (točka VEM – Vse na enem mestu)
- ▶ gospodarskega in civilnega prava
- ▶ delovnega prava
- ▶ davkov
- ▶ plač, računovodstva in knjigovodstva
- ▶ varstva okolja ter varnosti in zdravja pri delu
- ▶ tehnične zakonodaje, standardov in sistemov vodenja
- ▶ financiranja in pridobivanja ugodnih finančnih virov preko domačih in EU javnih razpisov
- ▶ internacionalizacije in vstopa na tuje trge

Vsebina marčevskega Svetovalca:

- ▶ Kako so do konca januarja usklajevali svoj status upokojeni obrtniki z uveljavljenim dvojnimi statusom po starih zakonih?
- ▶ Pozor, rok za odmero letnega dopusta se izteka!
- ▶ Sodna praksa: Odgovornost obrtnikov za Podizvajalce, Odpoved pogodbe o zaposlitvi iz poslovnega razloga
- ▶ Vprašanja in odločitve pri prenosih podjetja na naslednike
- ▶ Uveljavljanje davčnih olajšav pri zasebnikih in pravnih osebah za leto 2015
- ▶ Plače za zasebni sektor po kolektivnih pogodbah
- ▶ Prispevki za socialno varnost
- ▶ Povračilo stroškov

😊 Za zagotavljanje hitrosti in dostopnosti storitev smo vam na voljo:

- 👍 Telefon: 01 58 30 810
- 👍 Faks: 01 58 30 583
- 👍 Elektronska pošta: svetovanje@ozs.si
- 👍 Internet: www.ozs.si
- 👍 Osebni obiski na naslovu Celovška 71, 1000 Ljubljana (po predhodni najavi)

Člani, ki želite izkoristiti svetovalno storitev OZS, se prosimo identificirajte s številko kartice Obrtnik.

Dušan Bavec
univ. dipl. prav.:

Kako so
usklajevali
svoj status
upokojeni
obrniki?

Božena Macarol
davčna svetovalka:

Davčne olajšave
v davčnem
obračunu za 2015

Dušan Bavec,
univ. dipl. prav.
Svetovalec SC OZS

Kako so do konca januarja usklajevali svoj status upokojeni obrtniki z uveljavljenim dvojnimi statusom po starih zakonih?

V zadnjem letu sem napisal kar precej člankov, ki se nanašajo na pokojninska vprašanja, katerih »rdeča nit« je bila, kot ste lahko ugotovili že bralci sami, obravnava sistemskih rešitev, ki bi obrtnikom-podjetnikom omogočale opravljanje dejavnosti po upokojitvi, bodisi da poslujejo kot s. p.-ji ali pa preko d. o. o.-jev, v katerih so lastniki in hkrati poslovodne osebe. Novela pokojninskega zakona ZPIZ-2B, ki velja od začetka letošnjega leta, ni zadovoljila vseh naših pričakovanj, še posebej ne tistih, ki so že imeli uveljavljen dvojni status po starih predpisih, saj se morajo za ohranitev pravice do opravljanja dejavnosti odrediti najmanj četrtini pokojnine, ki jim je bila nekoč že priznana v celoti s pravnomočno odločbo. Rok za uskladitev statusa je bil zanje 31. januar 2016. Kljub napovedanemu množičnemu zapiranju podjetij podatki ZPIZ-a, ki smo jih pridobili na začetku februarja, kažejo, da si je z delno reaktivacijo status uskladilo celo nekaj več podjetnikov od prvotnih pričakovanj. Svojo dejavnost je zaprlo malo manj kot 800 podjetij. Kljub relativno nizki številki je za vsakega od njih škoda, saj je država izgubila davkoplačevalca, zbornica pa potencialnega člana, če ob tem zanemarimo cel kup drugih negativnih psihosocialnih vidikov, pa tudi sporočilna vrednost oblasti, ki ni imela poslušna za pravično ureditev, je zelo pomenljiva, saj Slovenija ostaja še naprej tozadevni unikum med primerljivimi evropskimi državami.

Seveda pa ta številka še ni dokončna, saj je bilo na presečni datum še 318 upokojenecv z dvojnimi statusom, ki si sami niso uskladili statusa. Zanje bo zavod po uradni dolžnosti izdal ustrezne odločbe o ugotovitvi lastnosti zavarovanca z veljavnostjo za nazaj od 1. januarja. Nekateri od teh bodo po vsej verjetnosti izkoristili pravno sredstvo in se na odločbo

pritožili, čeprav pritožba ne bo zadržala izvršitve, zagotovo pa bodo tudi nekateri iz te skupine zaprli svoja podjetja. Na začetku februarja je 32 poslancev opozicije povzelo ugotovitve OZS in vložilo Zahtevo za oceno ustavnosti nekaterih členov zakona, ki onemogočajo prejetje polne pokojnine podjetnikom, ki želijo opravljati dejavnost. Čeprav so poslanci predlagali prednostno obravnavo, tega ni moč realno pričakovati, zato bo po vsej verjetnosti ta postopek trajal kake dve leti, če ne še več. Dejstvo, da je zadeva pred ustavnim sodiščem, upokojenih podjetnikov ne razbremenjuje obveznosti uskladitve statusa, prav tako to ni ovira, da bo ZPIZ izdajal odločbe po uradni dolžnosti tistim, ki tega sami niso naredili do konca januarja.

Pretežna večina po meni znanih podatkih se je reaktivirala na način, da je vstopila v zavarovanje le za 10 ur tedensko, kar je najmanjši možni obseg, ki po drugi strani posledično omogoča največji možni obseg prejemanja pokojnine. Takšno kombinacijo zavarovanja iz dejavnosti (25 %) in pokojnine (75 %) je omogočila šele zadnja novela. To velja seveda tudi za tiste podjetnike, ki se šele sedaj upokojujejo in želijo obdržati dejavnost. Vsi tisti podjetniki, ki so se upokojevali v času od začetka leta 2013, ko je stopil v veljavo novi pokojninski zakon ZPIZ-2, pa do konca leta 2015, so lahko dvojni status preko delne upokojitve uveljavili le na način, da so ostali v zavarovanju za najmanj 20 ur tedensko (50 %), kar pomeni, da so lahko uveljavili največ 50 % pokojnine. Veliko takšnih delnih upokojenecv sedaj sprašuje, ali lahko zmanjšajo obseg zavarovanja in uveljavijo višji odstotek pokojnine. Odgovor je seveda pritrdilen. Iz določbe 3. odst. 40. člena ZPIZ-2 namreč izhaja, da se zavarovancu v času prejemanja delne pokojnine zaradi spremembe obsega zavarovanja spremeni višina delne pokojnine. Novi znesek delne pokojnine se izplačuje od prvega dne naslednjega meseca po spremembi obsega zavarovanja.

V nadaljevanju je nekaj parcialnih in neuradnih podatkov ZPIZ-a z dne 5. 2. 2016:

»Na podlagi novele ZPIZ-2B je zavod posredoval 1830 obvestil upokojenecem s tako imenovanim dvojnimi statusom, in sicer:

- **1.642** upokojenecem, ki so opravljali samostojno ali drugo dovoljeno dejavnost (15. člen ZPIZ-2), in
- **188** upokojenecem, ki jim je bila priznana pravica do pokojnine pred 1. 1. 2000, hkrati pa so bili družbeniki in poslovodne osebe (direktorji) gospodarskih družb pred 1. 1. 2000 (16. člen ZPIZ-2).

1. Analiza uskladitev upokojenecv, ki so opravljali samostojno ali drugo dovoljeno dejavnost:

a) Rezultati analize uskladitev:

Vrsta uskladitve	Število uskladitev	Delež uskladitev
Prijava v zavarovanje	599	36 %
Izbris iz registra	790	48 %
Skupaj vse uskladitve	1389	85 %
Število neuskklajenih	253	15 %

2. Analiza uskladitev upokojencev, ki jim je bila priznana pravica do pokojnine pred 1. 1. 2000, hkrati pa so bili družbeniki in poslovodne osebe (direktorji) gospodarskih družb pred 1. 1. 2000:

a) Rezultati analize uskladitev:

Vrsta uskladitve	Število uskladitev	Delež uskladitev
Prijava v zavarovanje	1	0,53 %
Izbris družbe iz registra	4	2 %
Izstop zastopnika (prehod s položaja direktorja v položaj prokurista)	118	63 %
Skupaj vse uskladitve	123	65 %
Število neuskklajenih	65	35 %

Skupno število neuskklajenih upokojencev s t. i. dvojnimi statusom je torej 318.

V aprilski številki revije nameravam objaviti celovit vsakoletni članek o upokojitvenih pogojih v letu 2016, s pomočjo katerega si bo bralec lahko sam izračunal možen datum upokojitve. To lahko stori tudi s pomočjo računalniškega programa na spletnih straneh ZPIZ-a. Zavarovanci seveda lahko ZPIZ zaprosijo tudi za pisno informacijo, tako glede datuma upokojitve kot višine pričakovane pokojnine, toda tega naj ne počno tisti, ki jim do upokojitve manjka še precej časa. Tistim zavarovancem, ki bodo v letošnjem letu dopolnili starost 58 let, torej rojenim leta 1958, pa bo ZPIZ od meseca maja naprej po uradni dolžnosti pošiljal informacije tako o pričakovani višini predčasne oziroma starostne pokojnine kot tudi o pričakovanem datumu upokojitve.

Pozor, rok za odmero letnega dopusta se izteka!

Tako kot to velja že kar nekaj zadnjih let, morate delodajalci tudi letos delavce najpozneje do 31. marca pisno obvestiti o odmeri letnega dopusta za tekoče koledarsko leto. Delodajalec lahko to stori na klasičen način v pisni obliki in z osebno vročitvijo obvestila zaposlenemu, lahko pa ga obvesti tudi po elektronski poti na elektronski naslov delavca, ki ga zagotavlja in uporabo nalaga delodajalec. Seveda tozadeveni presečni datum 31. marec ne velja za tiste primere, ko delavca zaposlimo po tem datumu. V takem primeru predlagamo odmero sorazmernega dopusta za tekoče leto že v sami pogodbi o zaposlitvi ali pa s pisnim obvestilom takoj po nastopu dela.

Nekatere pomembne spremembe, ki jih je v letu 2013 prinesel novi zakon ZDR-1, sem obširneje pojasnil že v lanskem članku na to temo (Obrtnik podjetnik, marec 2015), nanašajo pa se predvsem na drugačno opredelitev sorazmernega dela letnega dopusta, ki velja za tiste, ki med koledarskim letom sklepajo ali jim preneha delovno razmerje. Spremembe pa se nanašajo tudi na skrajni rok, v katerem je možno izrabiti celoten dopust iz prejšnjega leta, ki ni bil izrabljen zaradi odsotnosti zaradi boleznih ali poškodbe, porodniškega dopusta ali dopusta za nego in varstvo otroka, in sicer je to 31. december tekočega leta.

Člani OZS s poravnano članarino lahko s predhodno prijavo v portal OZS na podstrani Svetovalni center OZS v rubriki »vzorci pogodb in dokumenti« brezplačno dobijo vzorec obvestila o odmeri letnega dopusta, ki je pripravljen na podlagi zakona in določbe 39. člena Kolektivne pogodbe za obrt in podjetništvo (KPOP), kar torej pomeni, da je ta vzorec v celoti uporaben za tiste delodajalce, ki pri svojem delu uporabljajo to kolektivno pogodbo. S tem v zvezi nikakor ne kaže spregledati dejstva, da ima KPOP od leta 2014 status razširjene veljavnosti in tako velja za vse delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo skladno z zakonom obrtno dejavnost po veljavnih predpisih. Vzorec oziroma »mušter« takšnega obvestila o odmeri letnega dopusta lahko dobijo tudi nečlani, toda kot delno plačljiv izdelek v vrednosti 50 evrov neto. Naročilo se odda preko spletnega obrazca ali neposredno Jani Golič, Storitve za članstvo OZS na e-naslov: jana.golic@ozs.si.

V zvezi z odmero dopusta kaže opozoriti še na to, da je določilo o načinu izrabe letnega dopusta ena od obveznih sestavin pogodbe o zaposlitvi za določen čas.

Spregled te obvestilne obveznosti delodajalca pomeni kršitev zakona, zaradi česar delodajalec lahko po nepotrebnem doleti dokaj visoka globa, predvidena v 219. členu zakona, in sicer v višini od 750 do 2000 evrov za delodajalca–pravno osebo, kot tudi za s. p.-ja oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost. Z globo od 100 do 800 evrov se kaznuje tudi odgovorna oseba delodajalca pravne osebe. Za manjšega delodajalca, za katerega se šteje tisti delodajalec, ki ne glede na statusno obliko, v kateri posluje, zaposluje 10 ali manj delavcev pa grozi manjša, toda še vedno previsoka globa v višini od 200 do 1000 evrov.

Poleg navedene globe pa delodajalca lahko doleti še višja globa, opredeljena v 16. točki 1. odstavka 218. člena zakona, ki je predvidena za primere, če delodajalec delavcu ne zagotovi pravice do letnega dopusta v skladu z zakonom, zato priporočam, da se delodajalci s tovrstnimi obveznostmi temeljito in pravočasno seznanijo.

**KARTICA MOZAIK PODJETNIH
PO NOVM TUDI PLAČILNA**

vse informacije o popustih in ugodnostih

mozaikpodjetnih.si

mag.
Boštjan J. Turk

Sodna praksa Odgovornost obrtnikov za podizvajalce

V obrtniški praksi se pogostokrat pojavlja vprašanje, ali in kako obrtniki odgovarjajo za napake pri izvedenih storitvah v primerih, ko izvedbo celotnega posla ali pa le dela nekega posla zaupajo svojim (izpolnitvenim) pomočnikom – podizvajalcem. Ni namreč malo primerov, ko podizvajalci naročene storitve ne opravijo kakovostno, naročniki pa se zaradi takšne, nekakovostno opravljene storitve pritožijo pri glavnem izvajalcu, ki se svoje odgovornosti poskuša razbremeniti s tem, da jo naprti podizvajalcu. Kot bomo videli, takšno ravnanje ni pravilno, saj obrtniki po zakonu odgovarjajo za svoje podizvajalce.

Obligacijski zakonik namreč določa, da podjemnik odgovarja za osebe, ki so po njegovem naročilu delale pri prevzetem poslu, kot da bi ga sam opravil. To pomeni, da lahko oškodovanec uveljavlja povračilo škode neposredno od glavnega izvajalca (od šefa gradbenega podjetja, ki je določene gradbene storitve zaupal drugemu gradbenemu podjetju, od lastnika elektro podjetja, ki je napeljavo električnih kablov zaupal pri njem zaposlenemu električarju, od šefa avtomehanične delavnice, ki je redni servis vozila zaupal svojemu vajencu ipd.). Je pa treba vedeti, da imajo glavni obrtniki navkljub temu, da so oni tisti, ki naročnikom odgovarjajo za napake (svojih) podizvajalcev, zoper slednje na voljo tako imenovane regresne zahtevke – povračilo škode, ki so jo morali sami plačati naročnikom zaradi napak podizvajalcev.

Obstajajo pa tudi nekateri **specifični primeri**: vzemimo, da obstaja spor med obrtnikom in njegovim podizvajalcem. Obrtnik slednjemu noče izplačati dogovorjenega plačila za krovna dela, ker ta svojega dela ni opravil dobro. Jezni podizvajalec se nato odloči, da bo v znak protesta nekatere strešnike demontiral, tako da bo naročniku streha zamakala in mu povzročala škodo. Postavi se vprašanje, kdo odgovarja v takšnem primeru? Obrtnik ali njegov podizvajalec?

V tem primeru pa je odgovornost na strani podizvajalca, saj

je škodo povzročil namenoma. Tudi naročnik lahko zato zahteva povrnitev škode neposredno od njega in ni obvezno, da jo najprej terjaja od glavnega obrtnika. Lahko sicer zahteva povrnitev škode tudi od glavnega obrtnika, ta pa ima potem pravico od svojega podizvajalca zahtevati povrnitev plačanega zneska.

Sodna praksa vsebuje precej zanimivih primerov v povezavi z odgovornostjo obrtnika za storitve podizvajalcev. V zadevi VSL I Cpg 1398/2010 z dne 9. 7. 2013 je Vrhovno sodišče RS odločalo, ali je podjemnik (glavni obrtnik) odgovoren v primeru napak pri strojno inštalacijskih delih (pri predstavitvi cevovoda ogrevanja). Postavljalo se je vprašanje, ali glavni obrtnik odgovarja, ne glede na to, ali je bil podizvajalec sploh odgovoren za napake pri poslu. Sodišče je jasno izreklo, da v primeru, če pri podizvajalcu ni mogoče ugotoviti odgovornosti, ne moremo govoriti niti o odgovornosti glavnega obrtnika. Gre za primer akcesorne odškodninske odgovornosti. Podjemnikova odgovornost je v celoti odvisna od odgovornosti podizvajalca.

V zadevi Cp 894/2011 z dne 13. 9. 2012 pa je Vrhovno sodišče RS odločalo o tem, kakšna je odgovornost organizatorja celotnega delovnega procesa na gradbišču (glavnega obrtnika), katerega zaposleni so (sicer sami) sestavili gradbeno skupino, ki ni bila primerna in strokovno usposobljena za montažo odra in člani katere so zato utrpeli poškodbe, in odločilo, da obstaja odgovornost glavnega obrtnika (tistega, ki je organiziral celotni delovni proces na gradbišču in ne le njegovih zaposlenih) tudi za te poškodbe in zdravstvene okvare.

Odpoved pogodbe o zaposlitvi iz poslovnega razloga

V razburkanih časih gospodarske negotovosti so številni delodajalci še vedno primorani razmišljati o odpuščanju delavcev, najpogosteje iz poslovnega razloga.

Vendar pa je treba biti pri odpuščanju iz poslovnega razloga previden, saj vsak poslovni razlog, ki ga kot takšnega razume delodajalec, obenem še ni poslovni razlog, kot ga opisuje zakonodaja ali kot ga razume sodna praksa.

Kaj je torej po zakonu poslovni razlog odpovedi delovnega razmerja?

Zakon ga definira kot prenehanje potreb po opravljanju določenega dela pod pogoji iz pogodbe o zaposlitvi, in sicer zaradi *ekonomskih, organizacijskih, tehnoloških, strukturnih ali podobnih razlogov na strani delodajalca*.

Izrecno je določeno, da lahko delodajalec delavcu odpove pogodbo o zaposlitvi iz poslovnega razloga le, če obstaja *utemeljen razlog*, ki onemogoča nadaljevanje dela pod pogoji iz pogodbe o zaposlitvi med delavcem in delodajalcem. Poleg tega mora delodajalec v primeru odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnega razloga preveriti, ali je delavca mogoče zaposliti pod spremenjenimi pogoji ali na drugih delih, oziroma ali ga je mogoče dokvalificirati za delo, ki ga opravlja,

oziroma prekvalificirati za drugo delo.

Če ta možnost obstaja, mu mora ponuditi *sklenitev nove pogodbe*. Zavrnitev takšne pogodbe lahko delavcu prinese pomembne pravne posledice. Če namreč ne sprejme ponudbe delodajalca za sklenitev nove pogodbe o zaposlitvi za ustrezno delo in za nedoločen čas ter mu preneha delovno razmerje, *izgubi pravico do odpravnine*.

Vendar pa obveznost delodajalca glede ponudbe nove pogodbe ne velja v vseh okoliščinah, niti ne pri vseh delodajalcih. Delodajalec mora namreč delavcu ponuditi sklenitev nove pogodbe o zaposlitvi le v primeru, če pogodba o zaposlitvi, ki se odpoveduje, traja več kot šest mesecev.

Poleg tega obveznost glede ponudbe nove pogodbe o zaposlitvi ne velja za manjše delodajalce.

V praksi se po eni strani pojavlja veliko zlorab v zvezi z odpovedjo delovnega razmerja iz poslovnega razloga na strani delodajalca, po drugi strani pa si tudi zaposleni omejitve odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnega razloga na strani delodajalcev razlagajo precej po svoje.

Teorija in sodna praksa sta se trdno postavila na stališče, da morajo biti poslovni razlogi odpovedi **resni, utemeljeni in dolgotrajni, ter s strani delodajalca tudi podrobno obrazloženi**. Ni, denimo, podan poslovni razlog odpovedi, če je delodajalec prekinil poslovno sodelovanje le z enim dobaviteljem, še vedno pa ima podpisano pogodbo o sodelovanju z nekaterimi drugimi dobavitelji, kar mu še vedno omogoča solidno poslovanje. Prav tako ni podan poslovni razlog, če ima delodajalec le trenutne likvidnostne težave, ki pa jih bo zaradi sezonske narave dela rešil čez nekaj časa. Prav tako ni podan poslovni razlog, če je delodajalec trenutno sicer v poslovnih težavah, a je zelo verjetno, da jih bo rešil v kratkem, ker se mu obeta podpis pogodbe za večji posel.

Poslovne razloge mora delodajalec tudi podrobno obrazložiti. To pomeni, da ne zadošča, da, denimo, navede, da je odpustil delavca zato, ker se je podjetje znašlo v težavah zaradi gospodarske krize, ampak mora natančno opisati, kakšne težave konkretno mu je ta gospodarska kriza povzročila (odpoved pomembnih pogodb, izgubo strank, potrebe po novih investicijah ipd.).

Naj še posebej poudarim, da mora poslovni razlog vselej **dokazati delodajalec**.

In za konec še dva primera iz sodne prakse. V zvezi z odpovedi delovnega razmerja iz poslovnih razlogov se v Sloveniji pojavljajo primeri, ko delodajalec delavca najprej odpusti iz poslovnega razloga in mu obenem ponudi sklenitev nove pogodbe o zaposlitvi za določen čas, pod pogojem, da se bo delavec v tem primeru odpovedal izplačilu odpravnine.

Sodna praksa je izrekla, da je takšna praksa *nedopustna*.

Postavila se je namreč na stališče varovanja interesov šibkejše stranke in izrekla, da se delavec ne more odpovedati pravici, ki mu je zagotovljena z zakonom. Sodišče je bilo očitno mnenja, da prostovoljna odpoved pravici do izplačila odpravnine v resnici ni povsem prostovoljna, ampak podana zaradi strahu pred izgubo zaposlitve oziroma rednih dohodkov.

V zadevi VDS 04013 z dne 31. 5. 2007 pa je Višje delovno

in socialno sodišče ob tem, ko je odločalo o utemeljenosti odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnega razloga nekemu prodajalcu, izreklo, da je odpoved pogodbe o zaposlitvi iz poslovnega razloga nezakonita, če delodajalec ne dokaže, da je med vsemi prodajalci v oddelku, ki so bili medsebojno primerljivi, izvedel objektivno izbiro (izbiro na podlagi objektivnih kriterijev, denimo uspešnosti pri prodaji). Ker delodajalec ni tako ravnal, mu je sodišče očitalo pristransko obravnavanje zaposlenih in izreklo, da je bila odpoved pogodbe o zaposlitvi iz poslovnega razloga nezakonita.

Božena Macarol

Davčna svetovalka

Vprašanja in odločitve pri prenosi podjetja na naslednike

V zadnjem času prejemamo v Svetovalnem centru OZS številna vprašanja v zvezi s prenosi podjetja na naslednike. Opažamo, da potekajo ti prenosi večinoma precej nenačrtovano, prenosniki se večinoma spontano odločijo, da bodo prenehali opravljati dejavnost, podjetje pa prenesli na drugo osebo ali ga preoblikovali v gospodarsko družbo. Pogosto je davčni svetovalac, pri katerem prenosniki pridobijo informacije, prvi in edini svetovalac v procesu prenosa, moral pa bi biti zadnji v nizu aktivnosti, ki so potrebne za uspešen prenos. Za dolgoročno uspešen prenos podjetja so namreč potrebne dobre priprave, ki omogočajo kakovostno izvedbo prenosa, ki vključuje primerno usposobljenost prevzemnika, izdelavo kakovostnih računovodskih izkazov, ustreznih pogodb o prenosu in dobrega davčnega nasveta, ki omogoča različne vrste prenosov brez davčnih posledic. V nadaljevanju bomo predstavili najpogostejša vprašanja, ki bi si jih morali prenosniki podjetij pred prenosom zastaviti, in odgovore nanje.

1. Kdaj se v povprečju v družinskih podjetjih pri nas lastniki odločijo za prenos vodenja na mlajšo generacijo? Kdaj bi se morali?

Iz izkušenj izhaja, da se pri nas lastniki družinskih podjetij še vedno prepozno pripravijo na prenos podjetja na naslednike, in čeprav razmišljajo o tem več let, niso dovolj dejavni. Pogostokrat se namreč premalo zavedajo, da je prenos vodenja na mlajšo generacijo proces, ki ga je treba preudarno in načrtovano izvesti. S pridobivanjem informacij in znanja o tem, kako prenos poteka, je treba začeti vsaj pet let pred nameranim prenosom. Zavedati se je namreč treba, da po oceni strokovnjakov vsaj 70 odstotkov podjetij ne preživi prenosa na drugo generacijo, 90 odstotkov pa jih ne preživi prenosa na tretjo generacijo. Prenos vodenja podjetja na naslednike je torej poleg gospodarske krize eden najtežjih dogodkov v življenjskem ciklu podjetja, zato ga je treba skrbno načrtovati in odlično izpeljati.

2. Kako bi morali izbrati naslednika?

Naslednika je treba izbirati z razumom in ne zgolj čustveno. Pomembno je, da naslednik pridobi v okviru formalnega in neformalnega izobraževanja ter praktičnega dela v domačem podjetju in zunaj njega čim več različnih znanj, veščin in izkušenj – po možnosti tudi v tujini.

V praksi opažamo, da je v družinskih podjetjih izbira vodje dostikrat napačna, saj lastniki družinskih podjetij dajejo prednost strokovnim veščinam pred vodstvenimi. Pogosto je kriterij za izbiro na primer izjemna marljivost pri delu, ne pa smisel za vodenje in organiziranje dela. Vse naštetu se pogosto izkaže kot napačna odločitev. Praviloma odlični, marljivi strokovnjaki, ki so specialisti določene stroke, ne bodo dobri vodje. Če se jih ustoliči za vodjo, podjetje praviloma izgubi dobrega strokovnjaka, dobi pa slabega menedžerja oziroma vodjo.

3. Je boljše izbrati naslednika na vodstvenem položaju med sorodniki (sinovi, hčerami) ali je boljše, da lastniki družinskih podjetij vodjo iščejo zunaj družine?

Če imajo družinski člani dobre medsebojne odnose, če znajo konstruktivno reševati medsebojne konflikte in če imajo v svoji sredini osebo z vodstvenimi veščinami, je boljše izbrati naslednika med njimi. Če tega ni ali če med morebitnimi nasledniki ni osebnosti s potrebnimi vodstvenimi lastnostmi, je vodjo boljše izbrati zunaj družine.

4. Kakšne so prednosti in kakšne slabosti oziroma pasti izbora naslednika v družini in kakšne pri izboru naslednika zunaj družine?

Če se prenosnik odloči za prenos vodenja na primernega družinskega člana, ima takšna izbira precej prednosti, pa tudi slabosti. Lahko naštejemo kar nekaj prednosti, med katerimi so zlasti dobro poznavanje njegovega značaja, veščin in zlasti tudi njegovih meja in slabosti. Vodja – družinski član je namreč rasel s podjetjem od malih nog, pozna vse delovne postopke, zaposlene, poslovne partnerje in bo zato lažje nadaljeval z vodenjem. Slabosti so v tem, da v okviru družinskega podjetja ne bo mogel razviti svojega sloga vodenja, težje se bo tudi učil iz lastnih napak, saj bodo njegova ravnanja vedno pod budnim očesom drugih družinskih članov. Zato bo takšen vodja

dostikrat preveč previden v poslovnih odločitvah, preveč se bo bal tveganja in morebitnega negotovega razvoja novih izdelkov in storitev, kar je lahko dolgoročno prej ovira kot pa prednost. Zaradi vseh naštetih slabosti bo imel tudi velike težave z ugledom in avtoriteto, to pa lahko povzroča dodatne zaplete pri njegovem vodenju.

5. Katere korake bi morali v družinskih podjetjih narediti pred, med in po predaji vodenja podjetja na novo generacijo?

Ob predpostavki, da so lastniki družinskega podjetja izmed svojih predstavnikov že izbrali primerne vodje, je pred predajo vodenja potrebno vsaj nekajletno načrtno mentoriranje in usposabljanje morebitnega naslednika. Poleg ustrezne formalne izobrazbe je zanj še zlasti pomembno, da pred prevzemom vodenja pridobi čim več izkušenj zunaj domačega podjetja in po možnosti tudi zunaj svoje domovine. Nabrati si mora čim več prakse in tujih dobrih zgledov, saj se bo na ta način lažje izognil morebitnim slabim poslovnim odločitvam. Na podlagi dobrih idej, ki jih bo pridobil doma in v tujini, bo lažje našel pravo smer razvoja domačega podjetja.

Med predajo podjetja je pomembno, da prenosnik mlademu nasledniku preda čim več informacij o poslovanju podjetja. V tem času je treba na prenos vodenja pripraviti tudi zaposlene in jim razložiti nove vzvode vodenja ter odločanja po prenosu podjetja. Predvsem je pomembno, da se zaposleni čutijo »varne« v svojih pravicah tudi po prenosu na novega vodjo in da ga spoštujejo zaradi njegovih preteklih dosežkov in ravnanj. V nasprotnem primeru ne bodo zaupali njegovim odločitvam in ne bodo sledili njegovim navodilom.

Po predaji vodenja začne mladi vodja svojo samostojno kariero. V tem času je koristno, da mu je njegov mentor vsaj še kakšno leto na voljo za morebitne nasvete in posvetovanje o težjih problemih.

6. Kaj je pri predaji poslova najpomembnejše?

Zelo pomembno je, da prenosnik poslova novega vodjo spoštuje, mu zaupa in mu zato z veseljem preda znanje ter posle. Če prenosnik posle le s težavo preda nasledniku in mu pri tem ne da vseh potrebnih informacij, morda celo kritizira njegove pomanjkljivosti – ali še huje, ga primerja s seboj, prenos verjetno ne bo uspešen.

7. Katere so pogoste napake, ki se zgodijo pri predaji podjetja, pa bi se jim prvotni lastniki/direktorji lahko izognili?

Najpogostejša napaka pri prenosu, ki bi se ji prvotni lastniki lahko izognili, je slabo načrtovan proces prenosa podjetja na novega vodjo. Še vedno se premalo zavedamo, da je to eden najpomembnejših projektov v življenju podjetja in ga je treba tako tudi obravnavati in voditi. Udeležencev v tem projektu je več; poleg prenosnika in prevzemnika poslova je potrebna tudi kópica svetovalcev – poslovni svetovalec, ki je specialist za družinsko podjetništvo, pravnik, računovodja in davčni svetovalec. Če so si družinski člani v medsebojnih odnosih povzročili

notranje rane, ki jih sami ne znajo poceliti ali če se kdo izmed njih počuti prizadetega, ker ni bil izbran za prevzemnika poslova, se je dobro obrniti za pomoč tudi k družinskemu terapevtu. Če si družinski člani to želijo, lahko takšen strokovnjak prepreči situacijo, ki se ji strokovno reče »transmisija travm« in pomeni prenos družinskih travm v poslovno okolje, ki vpliva kot rakava tvorba na celotno poslovanje podjetja. Prav te so pogosto eden izmed bistvenih vzrokov za neuspešen prenos podjetja na novega vodjo. Družina lahko tudi sama bistveno izboljša možnosti za uspeh in razvoj družinskega podjetja tako, da izdela organigram/načrt, ki natančno opredeljuje vloge glede vodenja in odgovornosti posameznih članov družine.

8. Ali so podjetja po predaji nasledstva v boljšem ali slabšem položaju? Ali je kakšno pravilo, kako se bo po predaji nadaljeval njihov razvoj?

Če je prenos uspešno izveden, so podjetja po prenosu na naslednike lahko v boljšem položaju kot pred prenosom, saj veje poleg izkušenj prenosnikov v njih tudi nov, mladostni duh, z njim pa tudi inovativnost, ki je pogoj za uspeh podjetja v teh časih.

9. Kaj bi svetovali prihodnjim prenosnikom podjetij?

Vsekakor to, da pred pomembnimi odločitvami pridobijo dober nasvet pri ustreznih strokovnjakih, ki smo vam na voljo tudi pri Svetovalnem centru OZS.

Davčni obračun 2015: Uveljavljanje davčnih olajšav pri zasebnikih in pravnih osebah

Zasebniki lahko uveljavljate različne olajšave iz dejavnosti na podlagi veljavnih določb Zakona o dohodnini, gospodarske družbe pa najdete vsebinsko enake olajšave v Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb. Oba predpisa sta bila v osnovnem besedilu objavljena v Uradnem listu RS, št. 117/2006, do danes pa sta bila že velikokrat spremenjena in dopolnjena. Njuno besedilo z vsemi spremembami najdete na Googlu tako, da vtipkate ključne besede ali kratice zakonov (ZDoh-2 ali ZDDPO-2), ki jim na koncu dodate kratico NPB, kar pomeni neuradno prečiščeno besedilo. Na ta način dobite zadnjo verzijo predpisa, ki vključuje vse njegove spremembe do danes. Kot se boste lahko sami prepričali pri branju tega sestavka, je pri uveljavljanju davčnih olajšav pomembna vsaka beseda, zato se je dobro prepričati o pravilnem razmišljanju v zvezi z njimi tudi v samem zakonu. V dobi interneta branje predpisov namreč ni več namenjeno le strokovnjakom, pač pa lahko tudi vsak posameznik z malo vztrajnosti najde ustrezen zakon in se v njem sam prepriča, kakšne so pravilne rešitve. Tako lahko ravnate pri enostavnih problemih, večinoma pa je za posamezno rešitev treba poznati več predpisov, ki so medsebojno prepleteni, včasih se izključujejo, dopolnjujejo, ne vsebujejo konkretnih rešitev, zato bo v teh primerih dobrodošla tudi strokovna pomoč.

Zasebniki in pravne osebe (v nadaljevanju zavezanci) lahko uveljavljate naslednje davčne olajšave iz dejavnosti:

1. Olajšava za vlaganja v raziskave in razvoj (66. člen ZDoh-2 in 55. člen ZDDPO-2)

Zavezanec lahko uveljavlja znižanje davčne osnove v višini 100 % zneska, ki predstavlja vlaganja v raziskave in razvoj v davčnem letu, vendar največ v višini davčne osnove.

Kot vlaganja se smatrajo:

1. notranje raziskovalno-razvojne dejavnosti zavezanca, vključno z nakupom raziskovalno-razvojne opreme, ki se izključno in stalno uporablja pri izvajanju raziskovalne-razvojne dejavnosti zavezanca;
2. nakup raziskovalno-razvojnih storitev (ki jih izvajajo druge osebe, vključno s povezanimi osebami, oziroma druge javne ali zasebne raziskovalne organizacije). Vlaganja v raziskave in razvoj je treba opredeliti v poslovnem načrtu ali posebnem razvojnem projektu/programu. Zavezanec lahko za neizkoriščen del davčne olajšave v davčnem letu znižuje davčno osnovo v naslednjih petih davčnih letih.

Pri znižanju davčne osnove na račun neizkoriščenega dela davčne olajšave iz preteklih davčnih let se davčna osnova najprej zniža za neizkoriščeni del davčne olajšave starejšega datuma. Neizkoriščeni del davčne olajšave se ob prenehanju opravljanja dejavnosti lahko prenese na novega zasebnika oziroma novo pravno osebo oziroma prevzemno pravno osebo. Šteje se, da je olajšavo prevzel novi zasebnik oziroma nova pravna oseba oziroma prevzemna pravna oseba, pod pogoji kot bi veljali, če do prenehanja ne bi prišlo.

Zavezanec ne more uveljavljati olajšave za vlaganja v delu, ki so financirana iz sredstev proračuna Republike Slovenije oziroma proračuna Evropske unije, če imajo ta sredstva naravo nepovratnih sredstev.

Znižanje davčne osnove po tem členu se izključuje z znižanjem davčne osnove vlaganja v nakup opreme in neopredmetenih sredstev iz 66.a člena ZDoh-2 in 55.a člena ZDDPO-2.

Napotki za uveljavljanje te olajšave:

Za uveljavljanje te olajšave je potrebno skrbno vodenje projekta z ločenimi računovodskimi evidencami za vsak razvojni projekt posebej, sprejeti morajo biti jasni mejniki med raziskovalno in razvojno dejavnostjo, saj stroški raziskav bremenijo odhodke tekočega obračunskega obdobja, stroški razvoja pa so praviloma neopredmetena sredstva ali zaloge. Knjigovodske listine v zvezi z raziskavami in razvojem morajo biti skrbno pojasnjene in ustrezno likvidirane.

2. Olajšava za zaposlovanje (61.a člen ZDoh-2 in 55.b člen ZDDPO-2)

Zavezanec, ki na novo zaposli osebo, mlajšo od 26 let, ali osebo, starejšo od 55 let, ki je bila pred zaposlitvijo vsaj šest mesecev prijavljena v evidenci brezposelnih oseb pri Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje in v obdobju zadnjih 24 mesecev ni bila zaposlena pri tem zavezancu ali njegovi povezani osebi,

lahko uveljavlja znižanje davčne osnove v višini 45 % izplačane plače te osebe.

Zavezanec lahko uveljavlja to olajšavo, če zaposli brezposelne osebe **za nedoločen čas na podlagi pogodbe o zaposlitvi** v skladu s predpisi o delovnih razmerjih. Olajšava se lahko uveljavlja za prvih 24 mesecev zaposlitve teh oseb v davčnem letu zaposlitve in naslednjih davčnih letih glede na izplačane plače tem osebam v posameznem davčnem letu.

Zavezanec lahko uveljavlja to olajšavo le, če **poveča skupno število zaposlenih delavcev v davčnem letu**, v katerem na novo zaposli delavca, za katerega uveljavlja olajšavo, pri čemer se kot povečanje števila zaposlenih delavcev šteje, če je število zaposlenih delavcev na zadnji dan davčnega leta višje, kot je povprečje 12 mesecev v tem davčnem letu in manj mesecih, če je bilo to obdobje krajše. Pri ugotavljanju povečanja števila zaposlenih delavcev se zaposleni za delovni čas, krajši od polnega časa, upoštevajo sorazmerno, pri čemer se zaposleni za določen čas ne upoštevajo.

Tudi ta olajšava se lahko pod določenimi pogoji prenese na novega zasebnika oziroma novo pravno osebo oziroma prevzemno pravno osebo. Šteje se, da je olajšavo prevzel novi zasebnik oziroma nova pravna oseba oziroma prevzemna pravna oseba pod enakimi pogoji kot bi veljali, če do prenehanja ne bi prišlo. Ta olajšava se izključuje z olajšavo za zaposlovanje invalidov in z olajšavami za zaposlovanje po Zakonu o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2015 (Uradni list RS, št. 87/09).

3. Olajšava za zaposlovanje invalidov (62. člen ZDoh-2 in 56. člen ZDDPO-2)

Zavezanec, ki zaposluje invalida po zakonu, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov, lahko uveljavlja znižanje davčne osnove **v višini 50 % izplačane plače te osebe**, zavezanec, ki zaposluje invalida s **100-odstotno telesno okvaro ali gluho osebo, pa v višini 70 % izplačane plače te osebe**.

Zavezanec, ki zaposluje invalide nad predpisano kvoto in katerih invalidnost ni posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni pri istem delodajalcu (na podlagi zakona, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov), lahko uveljavlja znižanje davčne osnove **v višini 70 % izplačanih plač** za te osebe. Za namene uveljavljanja te olajšave se osebe všttevajo v kvoto po datumu sklenitve pogodbe o zaposlitvi, in sicer se najprej všttevajo tiste osebe s starejšim datumom sklenitve pogodbe o zaposlitvi.

Pomembno je vedeti, da se obe olajšavi med seboj izključujeta.

4. Olajšava za zavezanca invalida (63. člen ZDoh-2)

Zavezanec, ki je invalid (po zakonu, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov) in ne zaposluje delavcev, lahko uveljavlja znižanje davčne osnove **v višini 30 % povprečne mesečne plače zaposlenih** v Sloveniji, **zavezanec invalid s 100-odstotno telesno okvaro ali zavezanec – gluha oseba pa v višini 60 % povprečne mesečne plače zaposlenih** v Sloveniji za vsak mesec opravljanja dejavnosti.

5. Olajšava za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju (64. člen ZDoh-2 in 57. člen ZDDPO-2)

Zavezanec, ki sprejme vajenca, dijaka ali študenta po učni pogodbi za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju, lahko uveljavlja znižanje davčne osnove v višini plačila tej osebi, vendar **največ v višini 20 % povprečne mesečne plače zaposlenih** v Sloveniji za vsak mesec izvajanja praktičnega dela posamezne osebe v strokovnem izobraževanju.

6. Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje (65. člen ZDoh-2 in 58. člen ZDDPO-2)

Zavezanec – delodajalec, ki financira pokojninski načrt kolektivnega zavarovanja in izpolnjuje pogoje v zvezi s kolektivnim prostovoljnim dodatnim pokojninskim zavarovanjem, lahko za premije tega pokojninskega zavarovanja, ki jih delno ali v celoti plača v korist delojemalcev – zavarovancev izvajalcu pokojninskega načrta s sedežem v Sloveniji ali v drugi državi članici Evropske unije, po pokojninskem načrtu, ki je odobren in vpisan v poseben register, uveljavlja davčno olajšavo za leto, v katerem so bile premije plačane, vendar največ do zneska, ki je **enak 24 % obveznih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za delojemalca** – zavarovanca in ne več kot **2390 evrov letno**.

7. Olajšava za donacije (66. člen ZDoh-2 in 59. člen ZDDPO-2)

Zavezanec lahko uveljavlja znižanje davčne osnove za znesek izplačil v denarju in v naravi za humanitarne, invalidske, socialno-varstvene, dobrodelne, znanstvene, vzgojno-izobraževalne, zdravstvene, športne, kulturne, ekološke, religiozne in splošno-koristne namene (izplačila rezidentom Slovenije in rezidentom drugih držav članic Evropske unije) največ do zneska, ki ustreza **0,3 % obdavčenega prihodka** zavezanca v davčnem letu.

Zavezanec lahko uveljavlja, poleg znižanja davčne osnove v višini **0,3 % obdavčenega prihodka**, tudi dodatno znižanje davčne osnove do zneska, ki ustreza **0,2 % obdavčenega prihodka** zavezanca v davčnem letu, za znesek izplačil v denarju in v naravi za kulturne namene in za takšna izplačila prostovoljnim društvom, ki so rezidenti Slovenije ali rezidenti drugih držav članic Evropske unije z enako dejavnostjo. Zavezanec lahko za znesek te olajšave, ki presega znesek znižanja davčne osnove, znižuje davčno osnovo naslednja tri davčna leta, vendar največ do višine davčne osnove.

Zavezanec lahko uveljavlja tudi znižanje davčne osnove za znesek izplačil v denarju in naravi **političnim strankam**, vendar največ do zneska, ki je **enak trikratni povprečni mesečni plači** na zaposlenega pri zavezancu.

Napotki za uveljavljanje te olajšave:

Pri uveljavljanju te olajšave se pojavljajo pogoste napake, ker zavezanci ne ločijo razlike med donacijami in sponzorstvom. Donacija vedno pomeni dar brez obveznosti protistoritve (na primer reklame), medtem ko pomeni

sponzoriranje reklamiranje, dano plačilo v ta namen pa pomeni storitev. Velja spomniti, da lahko donirate sredstva le organizacijam, ki so do tega upravičene. Pogosto se dogaja, da ne razpolagate z listino, ki bi bila podlaga za plačilo donacije, zato vam svetujemo, da od doniranc pred nakazilom denarja pridobite prošnjo/zahtevek/obvestilo ali podoben dokument, ki bo podlaga plačilu donacije. Če tega ne morete pridobiti, je dovolj, če sami sprejmete sklep o odobritvi donacije za določene namene.

8. Olajšava za investiranje (66.a člen ZDoh-2 in 55.a člen ZDDPO-2)

Zavezanec lahko uveljavlja znižanje davčne osnove v višini 40 % investiranega zneska v opremo in v neopredmetena dolgoročna sredstva v davčnem letu vlaganja.

Za opremo se NE štejejo:

1. pohištvo in pisarniška oprema, razen računalniške opreme, in
2. motorna vozila, razen osebnih avtomobilov na hibridni ali električni pogon, avtobusov na hibridni ali električni pogon in razen avtobusov ter tovornih motornih vozil z motorjem, ki ustreza najmanj emisijskim zahtevam EURO VI.

Za neopredmetena dolgoročna sredstva se ne štejejo dobro ime in stvarne pravice na nepremičninah (na primer stavbna pravica) ter druge podobne pravice. Če se oprema pridobi s finančnim najemom, lahko znižanje davčne osnove uveljavlja tisti zavezanec, ki je to opremo pridobil na takšen način.

Zavezanec lahko za neizkoriščen del olajšave zmanjšuje davčno osnovo v naslednjih petih davčnih letih po letu vlaganja, vendar zmanjšanje ne sme presežati davčne osnove.

Če zavezanec, novi zasebnik oziroma nova pravna oseba oziroma prevzemna pravna oseba proda oziroma odtuji opremo oziroma neopredmeteno dolgoročno sredstvo, za katero je izkoristil davčno olajšavo **prej kot v treh letih po letu vlaganja** oziroma pred dokončnim amortiziranjem, če je to krajše od treh let, mora za znesek izkoriščene davčne olajšave povečati davčno osnovo od dohodka iz dejavnosti oziroma od dohodkov pravnih oseb, in sicer v letu prodaje oziroma odtujitve opreme oziroma neopredmetenega dolgoročnega sredstva. Za odtujitev se šteje tudi izguba pravice do uporabe opreme oziroma neopredmetenega dolgoročnega sredstva v primeru finančnega najema, prenos opreme oziroma neopredmetenega dolgoročnega sredstva iz podjetja v gospodinjstvo ter tudi odtujitev opreme oziroma neopredmetenega dolgoročnega sredstva brez davčno nevtralnega prenosa na upravičeno drugo osebo. Neizkoriščen del davčne olajšave se ob prenehanju opravljanja dejavnosti se pod določenimi pogoji lahko prenese na novega zasebnika oziroma novo pravno osebo oziroma prevzemno pravno osebo.

Šteje se, da je olajšavo prevzel novi zasebnik oziroma nova pravna oseba oziroma prevzemna pravna oseba, pod pogoji kot bi veljali, če do prenehanja ne bi prišlo.

Tudi te olajšave zavezanec ne more uveljavljati za tisti del vlaganj, ki so financirana iz sredstev proračunov samoupravnih

lokalnih skupnosti, proračuna Republike Slovenije oziroma proračuna Evropske unije, **če imajo ta sredstva naravo nepovratnih sredstev.**

Napotki za uveljavljanje te olajšave:

Problemi pri uveljavljanju te olajšave v praksi se pojavljajo pri kombijih, ki nimajo motorja EURO VI, pri kombiniranih vozilih, ki v nobenem primeru niso predmet te olajšave, pa tudi pri delovnih vozilih, če je njihova hitrost višja od 40 km na uro, glede česar pri OZS še čakamo na odgovor FURS-a na naše vprašanje v zvezi s tem problemom.

vizija računovodstvo d.d.

Računovodske storitve

Davčno svetovanje

Najsodobnejše spletno računovodstvo

Podjetnikom
prijazen
računovodski servis.

poslovne enote

Ljubljana Bežigrad	tel: 01 560 03 40
Ljubljana Vič	tel: 01 244 58 00
Maribor	tel: 02 234 28 90
Celje	tel: 03 425 23 50
Kranj	tel: 04 201 35 90
Koper	tel: 05 662 60 50
Novo mesto	tel: 07 393 08 20
Murska Sobota	tel: 02 522 32 70
Ptuj	tel: 02 771 04 04
Nova Gorica	tel: 05 333 26 70
Kočevje	tel: 01 893 03 90
Črnomelj	tel: 07 356 77 41

Beograd tel: +381 11 220 16 05

www.vizija-racunovodstvo.si

Plače za zasebni sektor po kolektivnih pogodbah širše ravni za MAREC 2016

Opomba: naslovi kolektivnih pogodb so zapisani s ključnimi besedami

1. IZHODIŠČNE PLAČE Vir: Uradni listi, KP po dejavnostih

Bruto v €	TR	I.	II.	III.	IV.	V.	VI/1	VI/2	VII/1	VII/2	VIII.	IX.	Uradni list RS
grafična		420,85	462,94	513,44	576,56	656,53	753,32	-	854,33	-	1.182,59	1.426,68	51/98, 64/01, R: 24/04, 103/04, 79/05, 95/06, 10/07, 93/07, 35/08, 97/08
knjigotrska		401,36	461,56	521,77	581,97	682,31	882,99	-	1.043,54	-	1.324,49	1.525,17	
založniška		432,13	496,95	561,77	626,59	734,62	950,69	-	1.123,54	-	1.426,03	1.642,09	43/00, 77/00, 24/01, 46/01, 78/01
časopisna, inf.-revijalna		447,51	514,64	581,76	648,89	760,77	984,52	-	1.163,53	-	1.476,78	1.700,54	R: 33/04, 117/04, 79/05, 95/06, 118/06, 10/07, 93/07, 35/08, 97/08, 8/10, 55/11, 17/12, 63/13
železnice		329,59	362,55	405,40	451,54	510,86	609,74	-	692,14	-	823,98	988,77	95/07
komunala		469,62	511,64	566,25	662,89	721,70	956,96	1.057,79	1.183,83	1.309,87	1.519,94	1.814,02	43/15
nepremičnine - 1		329,59	362,55	405,40	481,20	527,34	711,91	-	889,89	-	1.153,57	1.384,28	
nepremičnine - 2		354,30	389,73	435,79	517,28	566,88	765,29	-	956,61	-	1.240,05	1.488,06	9/98, 35/00, R: 78/03, 117/04, 87/05
nepremičnine - 3		379,03	416,93	466,21	553,38	606,45	818,70	-	1.023,38	-	1.326,61	1.591,93	

2. NAJNIZŽJE OSNOVNE PLAČE

Bruto v €	TR	I.	II.	III.	IV/1	IV/2	V/1	V/2	VI/1	VI/2.	VII/1	VII/2	VII/3	VIII.	IX.	Uradni list RS
kmetijstvo na uro		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	36/11, 107/11, 109/12
gozdarstvo (A) na uro		690,78 3,97	709,92 4,08	727,32 4,18	772,56 4,44	-	870,00 5,00	-	1.024,86 5,89	-	1.153,62 6,63	-	-	1.365,90 7,85	1.628,64 9,36	16/05, podpis, 9.9.05 (ni v Ur.l.RS), 37/06, 19/08, 99/08, 30/09, 46/10, 12/13, 25/14, 44/15
gozdarstvo (B) na uro		690,78 3,97	802,14 4,61	908,28 5,22	969,18 5,57	-	1.019,64 5,86	-	1.066,62 6,13	-	1.311,96 7,54	-	-	1.555,56 8,94	1.854,84 10,66	
premogovništvo		433,65	533,35	574,70	635,85	-	701,50	-	834,56	-	1.027,71	-	-	1.354,27	1.596,40	44/96, R: 73/03, 100/04, 81/05, podp. 25.7.06 (ni v Ur.l.RS), 105/07, 45/15, 88/15
tekstil		433,26	462,84	504,60	553,32	-	614,22	-	725,58	-	817,80	-	-	-	-	18/14, 24/14, 25/14
lesarstvo		428,78	468,11	515,83	568,40	-	635,29	-	746,38	-	840,72	-	-	-	-	132/06, P: 28/07, R: 66/07, 32/08, R: 36/09, 34/10, 22/11, 26/12, 30/13, 24/14, 25/14, 6/15, 61/15
kemična - 1		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
kemična - 2		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	37/07, R: 38/07, 95/07, R: 89/08, 104/09
kemična - 3		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RV: 73/10, 109/10, 107/11, 25/13, 55/13
papirno in papirno-predel. dejavnost		428,50	486,30	544,24	602,09	-	703,68	-	910,61	1.076,18	1.365,93	-	-	1.572,89	-	110/13, 35/14
nekov. rudnine		516,78	574,20	636,84	713,40	-	803,88	-	903,06	977,88	1.097,94	-	-	1.388,52	-	55/13, 6/14, 24/14, 16/15, 4/16
kovins. ind. na uro		511,56 2,94	558,54 3,21	617,70 3,55	704,70 4,05	-	769,08 4,42	-	897,84 5,16	-	1.049,22 6,03	-	-	1.198,86 6,89	1.416,36 8,14	108/05, 97/06, 90/07, 33/08, 70/08, RV: 53/09, 10/10, 84/11, 51/13, 35/14, 6/15, 80/15
elektroind. na uro*		553,74 3,18	566,16 3,25	621,18 3,57	699,27 4,02	-	761,39 4,38	-	887,40 5,10	-	1.031,16 5,93	-	-	1.178,47 6,77	1.386,12 7,97	108/05, 95/06, R: 71/07, 82/07, 32/08, 70/08, 47/09, RV: 75/09, 10/10, 84/11, 104/11, 32/13, 26/15
kov. mat., liv. na uro		513,30 2,95	567,24 3,26	624,66 3,59	715,14 4,11	-	779,52 4,48	-	908,28 5,22	-	1.063,14 6,11	-	-	1.216,26 6,99	1.433,76 8,24	14/06, 87/06, 76/07, 46/08, 70/08, RV: 53/09, 10/10, 70/11, 84/11, 70/12, 59/13, 78/14

Bruto v €	TR	I.	II.	III.	IV/1	IV/2	V/1	V/2	VI/1	VI/2.	VII/1	VII/2	VII/3	VIII.	IX.	Uradni list RS
elektrogosp.		432,83	502,31	544,00	623,90	-	693,38	-	821,92	-	1.037,30	-	-	1.457,66	1.648,73	38/96, 45/96, R: 29/03, 100/04, 81/05, podpis, 25.7.06 (ni v Ur.l.RS), 105/07, 45/15
gradbena		450,00	499,46	553,58	613,33	650,54	724,95	770,05	811,76	940,29	962,84	1.082,35	1.165,78	1.290,93	-	101/15
trgovina		492,12	511,00	541,36	594,38	-	662,53	-	776,16	-	925,67	-	-	-	-	111/06, ...24/14, 24/14, 38/14, 50/14, 79/14, 48/15
gostinstvo		474,30	510,00	571,20	632,40	-	703,80	-	836,40	-	938,40	-	-	1.101,60	-	109/11, 99/12, 110/13, 43/14, 17/16
cestno gospodarstvo		405,41	441,97	489,47	540,65	-	606,11	-	723,43	-	821,18	899,40	-	977,60	1.173,12	135/04, R: 50/05, R: 87/05, 89/05, R: 97/05, odstop: 91/06, 111/06, 19/07, 7/08, 22/08, 103/08
cestno potniški promet		407,16 2,34	422,82 2,43	492,42 2,83	546,36 3,14	-	610,74 3,51	-	722,10 4,15	-	814,32 4,68	-	-	-	-	6/07, 99/08, nova KP 35/09, 46/09, 88/09, 95/09, 4/10, 3/11, 14/12, 52/12, nova KP: 7/14, 3/15, 4/16
poštna		560,28 3,22	617,70 3,55	647,28 3,72	718,62 4,13	-	800,40 4,60	-	918,72 5,28	1.146,66 6,56	1.169,28 6,72	-	-	1.202,36 6,91	1.426,80 8,20	50/03, 94/04, 61/05, 84/08, 91/09, 74/14, 90/14, 6/15
banke		-	-	-	650,74	-	741,87	-	927,32	-	1.159,15	-	-	1.390,97	1.669,18	5/11, 14/13, 4/14, 95/14
zavarovalstvo		362,53	416,91	471,29	507,54	-	587,30	-	725,06	-	888,20	-	-	1.123,84	1.268,86	24/11
drobno gospod.		557,38	635,42	713,42	802,61	-	897,37	-	1.070,16	-	1.215,08	-	-	1.449,16	1.739,00	94/10, 58/11
obrt, podjetništvo		586,92	610,17	641,65	656,37	-	695,97	-	797,83	-	933,63	-	-	1.046,79	-	73/08, 55/10, 100/11, 99/12, 92/13, 16/14, 59/14, 28/15

Opombe: V Uradnem listu RS št. 17/2016 je objavljena nova KP dejavnosti gostinstva in turizma Slovenije.

3. KP dejavnosti, ki ZNESKOV USKLADITVE še niso vključile v sistem plač

KP	MAREC 2016
Zavarovalnice	59,88
Nepremičnine – 1, 2, 3	49,87

Okrajšave: Oznaka KP = oznake kolektivnih pogodb, zapisane v prvi koloni, so povzete iz UL RS, št. 87/04, str. 10656; TR = tarifni razred; P = v Uradnem listu objavljeni popravek; odp. = odpoved KP; če ni objavljene številke UL RS, odpoved ni bila uradno objavljena; R = razlaga komisije za razlago kolektivne pogodbe; **R** označena s krepkim tiskom, se nanaša na (ne)uporabnost določb kolektivne pogodbe zaradi uveljavitve Zakona o delovnih razmerjih; RV = razširjena veljavnost

Prispevki za socialno varnost družbenikov (zav. podlaga 040) - februar 2016

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR	Prehodni davčni podračun		70 % PP**	3,5 PP***
		Referenca	1.089,12	5.445,62
1.555,89 EUR**				
Prisp. zavarovanca za PIZ	15,50%		168,81	844,07
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%		96,39	481,94
Skupaj prispevki za PIZ	SI56 011008882000003	SI19 DŠ-44008	265,20	1.326,01
Prisp. zavarovanca za ZZ	6,36%		69,27	346,34
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%		71,45	357,23
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%		5,77	28,86
Skupaj prispevki za ZZ	SI56 011008883000073	SI19 DŠ-45004	146,49	732,43
Prisp. zavarovanca za starš. var.	0,10%		1,09	5,45
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%		1,09	5,45
Skupaj prispevki za starš. var.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-43001	2,18	10,90
Prisp. zavarovanca za zaposl.	0,14%		1,52	7,62
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%		0,65	3,27
Skupaj prispevki za zaposl.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-42005	2,17	10,79
Skupaj drugi prisp.			4,35	21,79
PRISPEVKI SKUPAJ			416,04	2.080,23

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

*Povprečna mesečna bruto plača za leto 2015 (PP): 1.555,89 EUR

**Minimalna osnova za prispevke za družbenike v letu 2016 znaša 70 % zadnje znane povprečne letne plače; 70 % od 1.555,89 = 1.089,12 eur

***Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ-2): 1.555,89 x 3,5 = 5.445,62 EUR

Zavezanec plača prispevke do 15. dne v mesecu za pretekli mesec; v enakem roku mora davčnemu organu predložiti obračun prispevkov na predpisanem obrazcu OPSVL, ki se odda prek storitev elektronskega poslovanja FURS eDavki.

Plače in drugi prejemki iz delovnega razmerja

LESTVICA ZA ODMERO DOHODNINE IN OLAJŠAVE ZA LETO 2016

na podlagi Pravilnika o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2016 (Uradni list RS, št. 104/15).

Stopnje dohodnine

Če znaša neto letna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	8.021,34	16 %	
8.021,34	20.400,00	1.283,41	+ 27 % nad 8.021,34
20.400,00	70.907,20	4.625,65	+ 41 % nad 20.400,00
70.907,20		25.333,60	+ 50 % nad 70.907,20

Pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga izplača glavni delodajalec, se za davčno leto 2015 uporabijo stopnje dohodnine in lestvica preračunana na 1/12 leta:

Če znaša neto mesečna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	668,44	16 %	
668,44	1.700,00	106,95	+ 27 % nad 668,44
1.700,00	5.908,93	385,47	+ 41 % nad 1.700,00
5.908,93		2.111,13	+ 50 % nad 5.908,93

Davčne olajšave:

1. Splošna olajšava

Višina skupne splošne olajšave je odvisna od višine skupnega dohodka v letu 2016:

Če znaša skupni dohodek v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih
nad	do	
	10.866,37	6.519,82
10.866,37	12.570,89	4.418,64
12.570,89		3.302,70

Pri izračunu akontacije dohodnine od mesečnega dohodka iz delovnega razmerja se upošteva:

Če znaša mesečni bruto dohodek iz delovnega razmerja v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih
nad	do	
	905,53	543,32
905,53	1.047,57	368,22
1.047,57		275,22

Če delojemalec ne želi, da se mu pri izračunu akontacije dohodnine upošteva povečana splošna olajšava se davčna osnova zmanjša za 275,22 eura.

2. Osebne olajšave

Namen	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
invalidu s 100% telesno okvaro	17.658,84	1.471,57

3. Posebna osebna olajšava za rezidenta, ki se izobrazuje in ima status dijaka ali študenta, znaša 2.477,03 evra.

4. Posebna olajšava za vzdrževane otroke:

	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
za prvega vzdrževanega otroka	2.436,92	203,08
za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo	8.830,00	735,83
za drugega vzdrževanega otroka	2.649,24	220,77
za tretjega vzdrževanega otroka	4.418,54	368,21
za četrtega vzdrževanega otroka	6.187,85	515,65
za petega vzdrževanega otroka	7.957,14	663,09

Za vse nadaljnje vzdrževane otroke se višina olajšave poveča za 1.769,30 evra (mesečno za 147,44 evra) glede na višino olajšave za predhodnega vzdrževanega otroka.

za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana:

Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
2.436,92	203,08

5. Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje do 2.819,00 evra letno.

Minimalna plača Obdobje	Znesek	Uradni list RS št.
od 1. januarja 2016	790,73 EUR	6/2016
od 1. januarja 2015	790,73 EUR	6/2015
od 1. januarja 2014	789,15 EUR	7/2014
od 1. januarja 2013	783,66 EUR	8/2013
od 1. januarja 2012	763,06 EUR	5/2012
od 1. januarja 2011 do 31. decembra 2011	748,10 EUR	3/2011

Minimalna plača je mesečna plača za delo, opravljeno v polnem delovnem času. Zajema osnovno plačo, del plače za delovno uspešnost, del plače za poslovno uspešnost in dodatke. V minimalno plačo niso zajeta povračila stroškov v zvezi z delom (npr. povračilo za prehrano, prevoz na delo) in drugi osebni prejemki (npr. odpravnine, jubilejne nagrade). Delavec, ki dela krajši delovni čas, ima pravico do sorazmernega dela minimalne plače.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je predlagalo, da višina minimalne plače, ki je za leto 2015 znašala 790,73 evrov, v letu 2016 ostane nespremenjena. Predlog ministrstva je potrdil tudi Ekonomsko-socialni svet.

Prispevki za socialno varnost samozaposlenih - za februar 2016

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR		56 % PP**	3,5 PP***
Osnova za prispevke ZZ, če je BZO nižja od 60 % od 1.555,89 EUR*	Prehodni davčni podračun	Referenca	
		871,30	5.445,62
		933,53	
Prisp. zavarovanca za PIZ	15,50%	135,05	844,07
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%	77,11	481,94
Skupaj prispevki za PIZ	SI56 011008882000003	SI19 DŠ-44008	212,16
			1.326,01
Prisp. zavarovanca za ZZ	6,36%	59,37	346,34
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%	61,24	357,23
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%	4,95	28,86
Skupaj prispevki za ZZ	SI56 011008883000073	SI19 DŠ-45004	125,56
			732,43
Prisp. zavarovanca za starš. var.	0,10%	0,87	5,45
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%	0,87	5,45
Skupaj prispevki za starš. var.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-43001	1,74
			10,90
Prisp. zavarovanca za zaposl.	0,14%	1,22	7,62
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%	0,52	3,27
Skupaj prispevki za zaposl.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-42005	1,74
			10,89
Skupaj drugi prisp.			3,48
			21,79
PRISPEVKI SKUPAJ			341,20
			2.080,23

SPREMEMBA POROČANJA ZA DOHODKE IZ DELOVNEGA RAZMERJA OD 1.1.2016 DALJE

Skladno z drugim odstavkom 32. člena Zakona o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja-ZMEPIZ-1 se je s Pravilnikom o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o vsebini in obliki obračuna davčnih odtegljajev ter o načinu predložitve davčnemu organu določila tudi vrsta, oblika in način predložitve podatkov, ki so potrebni za oblikovanje prijave podatkov o osnovah v matično evidenco zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter sprememb teh podatkov, in so jih delodajalci, ki so plačniki davka, dolžni za delavce v delovnem razmerju sporočiti v obračunu davčnega odtegljaja. Na podlagi navedenega Pravilnika se tako s 1.1.2016 spreminja oblika poročanja za dohodke iz delovnega razmerja. Nova XML shema z razširitvijo iREK, ki bo veljavna od 1.1.2016, je objavljena na spletni strani beta.edavki.

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

*Povprečna mesečna bruto plača za leto 2015 (PP): 1.555,89 EUR

** Minimalna osnova za prispevke samozaposlenih v letu 2016 znaša 56 % zadnje znane povprečne letne plače; 56% od 1.555,89= 871,30 EUR

***Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ-2); 1.555,89 x 3,5 = 5.445,62 EUR

Zavezanec plača prispevke do 15. dne v mesecu za pretekli mesec; v enakem roku mora davčnemu organu predložiti obračun prispevkov na predpisanem obrazcu OPSVZ, ki se odda prek storitev elektronskega poslovanja FURS e-Davki.

Od 1. 10. 2011 velja nov način plačevanja davkov in prispevkov za socialno varnost. Več o tem si lahko preberete na spletni strani DURS http://www.durs.gov.si/si/aktualno/nov_nacin_placevanja_davkov_s_1_10_2011/.

OPOMBA: Za delavce v delovnem razmerju (14. člen ZPIZ-2), je najnižja osnova za plačilo prispevkov 52 % PP2014 1.540,25=800,93 EUR. Za vsa izplačila od 1.1. do vključno 28.2. se za izračun minimalne osnove uporabljajo znesek PP predpreteklega leta (52% PP 2015 1555,89=809,06 EUR), za izplačila od 1.3. dalje pa znesek PP preteklega leta.

Pavšalni prispevki za zavezanca, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic

Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje

Glede na določila 428. člena ZPIZ-2 se do določitve novega zneska pavšalnega prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ta prispevek plačuje v znesku, ki je določen v II. oziroma VII. točki Sklepa o določitvi prispevkov za posebne primere zavarovanja. Skladno s tem Sklepom znaša mesečni znesek pavšalnega prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje **od 1. aprila 2015 do vključno marca 2016 znaša prispevek za PIZ 32,20 EUR**. Zavezanci plačajo polovico navedenega zneska prispevka za mesec, v katerem opravljajo dejavnost 15 dni ali manj. Prispevek plačujejo mesečno do 15. v mesecu za pretekli mesec.

Prispevek za zdravstveno zavarovanje

Osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic, so zavarovane za poškodbo pri delu in poklicno bolezen na podlagi 10. točke 17. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ). Tretja alineja 2. točke 49. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju- ZZVZZ določa, da plačujejo prispevek za poškodbo pri delu in poklicno bolezen ti zavarovanci sami. Višina tega prispevka je od 1. februarja 2014 dalje določena v znesku 0,53 % povprečne bruto plače za oktober (55. člen Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju - ZZVZZ) in 6,36 % od osnove v višini 25 % povprečne bruto plače v Republiki Sloveniji za mesec oktober predhodnega koledarskega leta (55. a člen Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju- ZZVZZ. Za obračunsko obdobje od januarja 2015 dalje plačujejo osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic 32,72

EUR do decembra 2015. Za obdobje od januarja 2016 dalje pa plačujejo osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic (zavarovanci iz 10. točke 17. člena ZZVZZ), **prispevek v znesku (8,17 EUR+24,50 EUR)=32,67 EUR**. Prispevek plačujejo zavezanci mesečno do 15. v mesecu za pretekli mesec – ne glede na dejansko število dni opravljanja dejavnosti v mesecu.

Zavarovalna podlaga 103 - Ureditev zavarovanj družbenikov družb in ustanoviteljev zavodov, ki niso poslovodne sebe
Zavarovalne podlage 103 ni več. Predhodno obdobje se je izteklo z mesecem septembrom.

Zavarovalna podlaga 104

Zavarovalna podlaga 104 po novem ne obstaja več. Zavarovati se je možno na podlagi 05 oziroma na drugi ustreznih zavarovalnih podlagi glede na status zavarovanca.

DRUGI OSEBNI PREJEMKI IN POVRAČILA STROŠKOV – MAREC 2016

Vrsta prejemka	Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo (KPOP) (Uradni list RS, št. 73/2008, 55/2010, 100/2011, 99/2012, 92/2013 in 16/2014)	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba) (Uradni list RS, št. 140/2006 in št. 76/2008)
1. Prehrana med delom		
1.1. če delojemalec dela vsaj 4 ure na dan	4,90 EUR na dan	6,12 EUR na dan
1.2.	če delavec dela 11 ur ali več na dan, mu pripada pravica do sorazmerno višjega povračila za prehrano med delom	če je delojemalec na delu deset ur ali več, se za ta dan, poleg povračila stroškov za prehrano med delom (6,12 EUR) prišteje še 0,76 EUR za vsako dopolnjeno uro prisotnosti na delu po osmih urah prisotnosti na delu
2. Prevoz na delo in z dela		
2.1. organiziran javni prevoz	delavec je upravičen do povračila stroškov prevoza na delo in z dela najmanj v višini 70 % cene najcenejšega javnega prevoza	do višine stroškov javnega prevoza, če je mesto opravljanja dela vsaj en kilometer oddaljeno od delojemalčevega običajnega prebivališča
2.2. če javni prevoz ni organiziran oziroma ga delojemalec iz utemeljenih razlogov ne more uporabljati	najmanj v višini 0,18 EUR za vsak polni kilometer razdalje med bivališčem do mesta opravljanja dela	v višini 0,18 EUR za vsak dopolnjen kilometer
3. Dnevnic za službena potovanja v RS		
3.1. nad 6 do 8 ur nad 8 do 12 ur nad 12 ur	6,20 EUR 8,50 EUR 17,00 EUR	7,45 EUR 10,68 EUR 21,39 EUR
3.2. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 8 do 12 ur	se znesek dnevnic zmanjša za 15 %	se znesek dnevnic zmanjša za 15 %
3.3. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 12 do 24 ur	se znesek dnevnic zmanjša za 10 %	se znesek dnevnic zmanjša za 10 %
4. Dnevnic za službena potovanja v tujini so določene v Uredbi o povračilu stroškov za službena potovanja v tujini - Uredba za tujino (Uradni list RS, št. 38/94 s spremembami)		
4.1. nad 6 do 8 ur	črtana (Ur. list 51/2012)	črtana (Ur. list 51/2012)
4.2. nad 10 do 14 ur	75 % zneska po Uredbi za tujino	75 % zneska po Uredbi za tujino
4.3. nad 14 do 24 ur	cel znesek po Uredbi za tujino	cel znesek po Uredbi za tujino
4.3.1. Nemčija, Avstrija, Italija, Francija	44 EUR	44 EUR
4.3.2. Hrvaška, BiH, Srbija, Črna gora, Madžarska, Makedonija, Slovaška, Češka, Poljska, Bolgarija, Romunija	32 EUR	32 EUR
4.4. če stroški prenočevanja vključujejo tudi plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 10 do 14 ur	75 % zneska po Uredbi za tujino, zmanjšano za 15 %	75 % zneska po Uredbi za tujino, zmanjšano za 15 %
4.5. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 14 do 24 ur	90 % zneska po Uredbi za tujino	90 % zneska po Uredbi za tujino
5. Prevoz na službenem potovanju v Sloveniji		
5.1. povračilo stroškov prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi	do višine dejanskih stroškov za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi	do višine dejanskih stroškov za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi
5.2. v primeru, da delojemalec uporablja lastno prevozno sredstvo	0,37 EUR za vsak prevožen kilometer	0,37 EUR za vsak prevožen kilometer
6. Prevoz na službenem potovanju v tujini		
7. Prenoevanje na službenem potovanju		
prenočevanje na službenem potovanju	v višini predloženega računa za prenočevanje, ki ga odobri delodajalec	do višine dejanskih stroškov za prenočevanje, če je dokumentirano s potnim nalogom in z računi

Vrsta prejema	Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo (KPOP) (Uradni list RS, št. 73/2008, 55/2010 in 100/2011)	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba) (Uradni list RS, št. 140/2006 in št. 76/2008)
8. Terenski dodatek		
terenski dodatek	4,00 EUR na dan	4,49 EUR na dan
9. Nadomestilo za ločeno življenje		
nadomestilo za ločeno življenje		334 EUR na mesec
10. Regres za letni dopust		
regres za letni dopust		najvišji znesek regresa za letni dopust, od katerega še ni potrebno obračunati prispevkov je 70% povprečne plače v RS za predpretekli mesec
11. Jubilejne nagrade		
jubilejne nagrade	30 %, 50 % ali 70 % povprečne plače zaposlenih v RS za pretekle tri mesece delovna doba pri zadnjem delodajalcu Članu sindikata pripada dodatnih 10 %. Zahtevo za izplačilo višje jubilejne nagrade delavec uveljavlja s člansko izkaznico sindikata.	
za 10 let delovne dobe	481,97 EUR	460 EUR
za 20 let delovne dobe	803,28 EUR	689 EUR
za 30 let delovne dobe	1.125,59 EUR	919 EUR
za 40 let delovne dobe		919 EUR
12. Odpravnina ob upokojitvi		
odpravnina ob upokojitvi	v višini dveh povprečnih mesečnih plač delavca v zadnjih treh mesecih ali v višini dveh povprečnih plač v RS za pretekle tri mesece, če je to zanj ugodnejše 3.213,10 EUR	4.063 EUR
13. Solidarnostna pomoč		
v primeru smrti delavca	1.606,55 EUR	3.443 EUR
v primeru smrti ožjega družinskega člana delavca	803,28 EUR	3.443 EUR
v primeru težje invalidnosti ali daljše bolezni delavca ter elementarne nesreče, ki prizadene delavca	1.606,55 EUR	1.252 EUR
14. Plačila dijakom in študentom za obvezno praktično delo		
1. letnik - dijak	90,00 EUR	172,00 EUR
2. letnik - dijak	120,00 EUR	172,00 EUR
3. letnik - dijak	150,00 EUR	172,00 EUR
4. letnik - dijak	150,00 EUR	172,00 EUR
študent	170,00 EUR	172,00 EUR

Osnove za izračun prejemkov

Plače v RS (vir: SURS)	Bruto plača	Povprečna plača (bruto) zadnjih treh mesecev
december	1.594,93 EUR	1.606,55 EUR

**CENE BENCINA IN KILOMETRINA ZA SLUŽBENA POTOVANJA V TUJINO
(januar, februar in marec 2016)**

Datum	19.1.16	2.2.16	16.2.16	1.3.16
Bencin 95 oktanov v EUR/l (www.petrol.si)	1,159	1,155	1,119	1,112
Kilometrini - 18 % od cene bencina v EUR, od 7. 7. 2012 – Uradni list, št. 51/2012	0,2086	0,2079	0,2014	0,2002

Pri obravnavi povračil stroškov v zvezi z delom je treba ločiti njihovo delovnopravno obravnavo od davčne obravnave. Pravico delavca do povračil stroškov v zvezi z delom ureja Zakon o delovnih razmerjih – ZDR (Uradni list RS, št. 42/2002 s spremembami), ki v 130. členu določa, da mora delodajalec delavcu zagotoviti povračilo stroškov za prehrano med delom, stroškov za prevoz na delo in z dela ter stroškov, ki jih ima delavec pri opravljanju določenih del in nalog na službenem potovanju. Višina povračil tovrstnih stroškov se določi s kolektivno pogodbo s splošno veljavnostjo ali z izvršilnim predpisom.

Davčno obravnavo povračil stroškov v zvezi z delom ureja Zakon o dohodnini – ZDoh-2 (Uradni list RS, št. 13/11 – UPB7), ki v prvem odstavku 44. člena med dohodke iz delovnega razmerja, ki se ne vštejejo v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja (v nadaljevanju davčna osnova), uvršča povračila stroškov v zvezi z delom pod pogoji in do višin, ki jih določi vlada.

Če delodajalec izplačuje povračila teh stroškov v znesku, ki presega znesek, ki ga za navedena povračila določa Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja – Uredba (Uradni list RS, št. 140/06 s spremembami), se znesek posameznega povračila v delu, ki presega znesek, določen v Uredbi, všteva v davčno osnovo.

(http://www.durs.gov.si/si/davki_predpisi_in_pojasnila/dohodni-na_pojasnila/dohodek_iz_zaposlitve/povracila_stroskov_v_zvezi_z_delom_in_izplacila_drugih_dohodkov_iz_delovnega_razmerja/povracila_stroskov_v_zvezi_z_delom_in_izplacila_drugih_dohodkov_iz_delovnega_razmerja_splosno_pojasnilo/)

Obracunavanje in plačevanje prispevkov za socialno varnost: V skladu z zakonom o prispevkih za socialno varnost se prispevki za socialno varnost obracunavajo in plačujejo pri jubilejnih nagradah, odpravninah in solidarnostnih pomočeh ter povračilih stroškov v zvezi z delom v delu, ki presega z uredbo vlade določen znesek teh prejemkov, ki se ne vštejejo v davčno osnovo.

Zap. 1 - KPOP: Če delavec dela pri dveh delodajalcih, mu pripada pri vsakem delodajalcu sorazmerni del povračila za prehrano med delom, ki dnevno ne sme biti nižje od 4,90 EUR.

Zap. 1 - Uredba: Povračilo stroškov prehrane med delom za vsak dan, ko je delojemalec na delu vsaj 4 ure, se ne všteva v davčno osnovo v višini 6,12 EUR. Če je delojemalec na delu več kot 10 ur, se v davčno osnovo dodatno ne všteva 0,76 EUR za vsako nadaljnjo dopolnjeno uro po 8. urah prisotnosti.

Zap. 2 - KPOP: Če javni prevoz ni organiziran oziroma ga delavec iz utemeljenih razlogov ne more uporabljati, je upravičen do povračila stroškov prevoza na delo in z dela najmanj v višini 0,18 EUR, oziroma v vsakokratni višini po Uredbi o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih prejemkov, ki se ne vštejejo v davčno osnovo, za vsak polni kilometer razdalje med bivališčem, določenim v pogodbi o zaposlitvi, do sedeža delodajalca oziroma do mesta opravljanja dela. Delavec je upravičen do povračila stroškov za prevoz na delo in z dela za dneve prisotnosti na delu, od kraja bivališča, določenega v pogodbi o zaposlitvi, do sedeža delodajalca oziroma do mesta opravljanja dela. Delavec ni upravičen do povračila stroškov prevoza, če delodajalec organizira brezplačni prevoz na delo in z dela.

Zap. 2 - Uredba: Povračilo stroškov prevoza na delo in z dela se ne všteva v davčno osnovo do višine stroškov javnega prevoza, od mesta opravljanja dela do običajnega prebivališča delojemalca, ki je najbližje mestu opravljanja dela, če je mesto opravljanja dela oddaljeno od delojemalčevega običajnega prebivališča vsaj 1 kilometer. Če delojemalec nima možnosti uporabe javnega prevoza, se v davčno osnovo ne všteva povračilo stroškov prevoza v višini 0,18 EUR za vsak polni kilometer. Če ima delojemalec pravico do uporabe službenega vozila v privatne namene in mu delodajalec za tako

uporabo zagotovi tudi gorivo, se povračilo stroškov prevoza na delo všteva v davčno osnovo.

Zap. 4: Delavec je upravičen do dnevnice pod pogoji in v višini, ki ga določa Uredba o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino - Uredba za tujino (Uradni list RS, št. 38/94, 63/94, 24/96, 96/00, 35/02, 86/02, 66/04, 73/04, 16/07, 30/09 in 51/12). V uredbi za tujino so določene dnevnice še za ostale države in območja. Če je na službenem potovanju v tujino zagotovljena brezplačna prehrana, se upravičencu za pokritje morebitnih drugih stroškov obračuna 20 % pripadajoče dnevnice te uredbe. Za odsotnost nad 14 do 24 ur delojemalcu pripadajo trije obroki prehrane, za odsotnost nad 10 do 14 ur dva obroka. **Za vse tiste, ki uporabljajo uredbo za tujino posredno velja davčna uredba. Sprememba oziroma dopolnitev KP za obrt in podjetništvo velja za tiste, ki opravljajo prevoze blaga in potnikov ter so napoteni na službeno pot v tujino. Za njih se uporablja "Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja" (Uradni list RS, št. 140/06 in 76/08). Ta za obračun dnevnic predpisuje tri vrste dnevnic za tujino: za službeno potovanje od 6-8 ur, za službeno potovanje nad 8-14 ur in za službeno potovanje nad 14 do 24 ur.**

Zap. 5 - Uredba: Povračilo stroškov prevoza na službenem potovanju se ne všteva v davčno osnovo do višine dejanskih stroškov za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi ali za najem osebnega avtomobila. Povračilo stroškov prevoza se ne všteva v davčno osnovo, če je dokumentirano s potnim nalogom, dokazili in z računi. Iz potnega naloga mora biti razvidna odobritev delodajalca za posamezno vrsto prevoza. Če delojemalec uporablja službeno vozilo, se za povračilo stroškov prevoza šteje tudi povračilo stroškov za takse, cestnine in parkirnine ter povračilo stroškov za gorivo. Če delojemalec uporablja službeno vozilo tudi v privatne namene, podjetje pa mu ne zagotavlja goriva za opravljene poti v privatne namene, je treba dejanske stroške goriva sorazmerno razmejiti. Razmejitev stroškov goriva med stroški za službene in stroški za privatne vožnje mora biti pregledna in dokumentirana z verodostojnimi dokazili.

Zap. 6: Uredba o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino, 15. člen: »Če je v nalogu za službeno potovanje določeno, da se uporabi za službeno potovanje v tujino lastno motorno vozilo, se povrnejo stroški v višini 18 odstotkov cene litra neosvinčenega motornega bencina 95 oktanov za prevoženi kilometer.«

Zap. 8 - KPOP (terenski dodatek): Delavci so upravičeni do terenskega dodatka, če delajo na terenu zunaj sedeža delodajalca ali poslovne enote in zunaj kraja stalnega ali začasnega bivališča delavca ter če sta na terenu organizirana prehrana in prenočišče. Šteje se, da je delavec, če dela in biva na terenu od 12 ur do 24 ur, upravičen do treh obrokov prehrane. V primeru, ko delodajalec delavcu ne zagotovi treh obrokov prehrane, mu pripada povračilo stroškov za delo na terenu v višini znižane dnevnice, in sicer : če je zagotovljen en obrok prehrane v višini 60 % dnevnice, če sta zagotovljena dva obroka prehrane, pa v višini 30 % dnevnice.

Zap. 11 - KPOP: Delavcu pripada jubilejna nagrada za 10, 20 in 30 let. Nekateri zneski jubilejnih nagrad presegajo zneske kot so navedeni v Uredbi. Kadar so zneski jubilejnih nagrad izplačani nad zneski kot so v Uredbi, se razliko obdavči.

Zap. 12 - KPOP: Odpravnina ob upokojitvi se izplača v višini, določeni v 132. členu Zakona o delovnih razmerjih.

Za zasebnika

Fizični osebi, ki opravlja dejavnost, se na podlagi 57. člena Zakona o dohodnini (Zdoh-2) priznajo kot odhodek stroški, ki se nanašajo izključno na zavezanca, do višine, določene z Uredbo o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja, in sicer stroški v zvezi s službenimi potovanji, stroški prehrane med delom, stroški prevoza na delo in z dela, stroški dela na terenu.